آزادی نخبه ایرانی مقیم استرالیا در ازای آزادی ۲ تبعه استرالیایی

دانشجوی نخبه ایرانی مقیم استرالیا پس از ۱۳ ماه بازداشت غیرقانونی به کشور بازگشت.

رضا دهباشی، دانشجوی مقطع دکترا در دانشگاه کوئینزلند استرالیا بود که ۱۳ ماه پیش به اتهام واهی تلاش برای ارسال تجهیزات نظامی آمریکایی و کمك به سامانه دفاعی ایران بازداشت شده بود. دهباشی از نخبگان علمی کشور است که در هنگام بازداشت مشغول تحقیق در مورد ساخت یك دستگاه تشخیص سرطان پوست بود. دستگاه قضایی استرالیا قصد داشت دهباشی را به آمریکا تحویل دهد که با پیگیری‌های مستمر دستگاه دیپلماسی کشورمان سرانجام حکم آزادی وی صادر شد.

در همین حال برخی منابع خبری به نقل از جولی کینگ و مارك فیرکین، نخست‌وزیر استرالیا از آزادی دو شهروند استرالیایی بازداشت‌شده در ایران و بازگشت آنها به کشورشان خبر می‌دهند. / خبرگزاری صداوسیما

یادداشت

اروپا باید تصمیم خود را بگیرد

محسن پاک‌آیین
کارشناس مسائل بین‌الملل

ایران از چند ماه قبل تصمیم خود را در خصوص برجام و بدعهدی طرف مقابل گرفته و اکنون این اروپایی‌ها هستند که باید تصمیم بگیرند. اجرای تصمیمی که در ایران از اردیبهشت امسال اتخاذ کرده و مورد حمایت مقامات ارشد نظام و شورای عالی امنیت ملی و رهبر معظم انقلاب است قطعا بدون هیچ‌گونه خدشه‌ای ادامه خواهد یافت و به طور طبیعی اگر اروپایی‌ها نتوانند اقدامی در راستای عملی شدن تعهدات برجامی خود انجام دهند جمهوری اسلامی ایران همچون سه گام قبلی، گام چهارم را در راستای کاهش تعهدات هسته‌ای برخواهد داشت.

لذا در حال حاضر موضع ایران بسیار شفاف و اجرایی است و این اروپایی‌ها هستند که باید خودشان را از دودلی و تردید رها کنند و نشان دهند به عنوان کشورهای مستقل و بدون وابستگی به سیاست‌های آمریکا می‌توانند موضعگیری کنند.

تهدیداتی هم که این روزها به نقل از اروپایی‌ها منتشر می‌شود مبنی بر این که اگر ایران گام چهارم را بردارد از برجام خارج می‌شوند حتی اگر واقعیت داشته باشد مشکلی برای ایران ایجاد نمی‌کند هرچند بعید است که آنها از برجام خارج شوند. اما اگر چنین اتفاقی بیفتد ما نیز به صورت طبیعی تصمیم جدیدی خواهیم گرفت و به شرایط قبل از برجام بر می‌گردیم که فکر نمی‌کنم اروپایی‌ها علاقه‌مند باشند چنین اتفاقی بیفتد و سیاست‌های یکجانبه‌گرایانه آمریکا یک توافق بین‌المللی را خدشه‌دار کند.

در هر حال تهدیدات اروپا، تهدیداتی نیست که تاثیری در مواضع ایران داشته باشد و ایران را از برداشتن گام چهارم منصرف کند و قطعا همانطور که مقامات جمهوری اسلامی ایران گفته‌اند اگر اروپایی‌ها نتوانند ما را راضی کنند گام چهارم در زمان خودش برداشته خواهد شد.

متاسفانه اروپایی‌ها تصمیمات خود را به مواضع آمریکا گره زده‌اند و برای کارها و اقداماتی که حتی در چارچوب اینستکس می‌خواهند انجام دهند خودشان را نیازمند دریافت اجازه از آمریکا می‌دانند. اروپایی‌ها قطعا اگر بخواهند می‌توانند اقدام عملی در راستای تعهدات‌شان انجام دهند و در مقاطع مختلفی که منافع خودشان در مقابل آمریکا در میان بوده از منافع خود دفاع کرده‌اند مثل بحثی که در حال حاضر در ماجرای تعرفه‌ها مطرح است و اروپایی‌ها به صورت واحد اعلام کرده‌اند اگر آمریکا تعرفه کالاهای تجاری را افزایش دهد آنها هم متقابلا دست به چنین کاری خواهند زد. بنابراین اگر منافعشان مطرح باشد می‌توانند مستقل عمل کنند. در مورد برجام هم آنها بهتر از ما می‌دانند که برجام به نفع آنهاست و بنابراین عاقلانه این است که اروپا تصمیم مستقلی بگیرد و به گونه‌ای عمل کند که به نفع برجام باشد و این چیزی نیست جز اجرایی کردن تعهداتی که در مقابل ایران دارند.

توقف پرواز هواپیماهای یو۲ آمریکا بعد از ساخت باور ۳۷۳

جانشین وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با بیان اینکه: هواپیماهای یو۲ آمریکا از قبرس بلند می‌شدند و روزی دو بار بر فراز منطقه پرواز داشتند گفت: اما بعد از ساخت سامانه پدافند هوایی باور ۳۷۳ متوجه شدند که این سامانه می‌تواند آنها را رهگیری و منهدم کند و این پروازها را متوقف کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت دفاع، سردار قاسم تقی‌زاده در دومین همایش ملی مصون‌سازی زیرساخت‌ها و صیانت از مردم اضافه کرد: سامانه پدافند هوایی باور ۳۷۳ تا ارتفاع ۲۷ کیلومتر و برد ۲۰۰ کیلومتر می‌تواند پیشرفته‌ترین هواپیماهای آمریکا را شناسایی و منهدم کند.

جانشین وزیر دفاع ادامه داد: ما در حوزه موشک زمین به زمین در دو بعد سوخت جامد و مایع تحقیقات بسیار گسترده‌ای انجام داده و تا برد قابل توجهی به موشک‌های نقطه‌زن دست پیدا کرده‌ایم و همه این دستاوردها بر اساس فناوری و فرمول های خاص خودمان است. جانشین وزیر دفاع گفت: در حوزه دریا نیز پروژه و کارهای بزرگی انجام گرفته و موشک‌های نقطه‌زن بسیار دقیق در این حوزه داریم.

فرانسه، آلمان و انگلیس یک ماه فرصت دارند تا با اجرایی کردن تعهدات برجامی خود ایران را از برداشتن گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای منصرف کنند

جام جم در گفت‌وگو با کارشناسان چشم‌انداز ادامه کاهش تعهدات برجامی توسط ایران و واکنش ۱+۴ را بررسی کرده است

آیا اروپا از برجام خارج می‌شود؟

کارشناسان تهدیدات اروپا به خروج از برجام را توخالی دانسته و معتقدند حضور اروپا در برجام در شرایط فعلی تفاوتی با خروج این کشورها ندارد و بر همین اساس ایران باید اقدامات خود را قاطعانه و بدون تزلزل ادامه دهد

گروه سیاسی

نیمی از مهلت اروپایی‌ها برای منصرف کردن ایران از برداشتن گام چهارم در کاهش تعهدات هسته‌ای سپری شده، اما هنوز خبری از اقدام عملی اروپا نیست و در چنین شرایطی مشخص است که ایران در برداشتن گام بعدی تردید نخواهد کرد.

با این حال اروپا که نشان داده عزم یا توان لازم برای ایستادگی مقابل آمریکا و عملیاتی کردن تعهداتش را ندارد در هفته‌ها و ماه‌های اخیر تلاش کرده از راه‌هایی دیگر از جمله تهدید ایران، مانع برداشته شدن گام چهارم کاهش تعهدات هسته‌ای شود.

در همین خصوص چند روز قبل اخباری منتشر شد مبنی بر این‌که اروپایی‌ها در نامه‌ای به ایران اعلام کرده‌اند در صورت برداشته شدن گام چهارم از سوی ایران در آبان‌ماه از توافق هسته‌ای خارج خواهند شد. اگرچه وزیر خارجه کشورمان اعلام کرد نامه اروپا چنین محتوایی نداشته، اما صحبت‌های پنجشنبه ژان ایو لودریان، وزیر خارجه فرانسه به نوعی خط و نشان برای ایران شباهت داشت. به گزارش فرانس۲۴، وی گفت تا قبل از این‌که ایران فعالیت‌های هسته‌ای خود را تشدید کند، واشنگتن و تهران تنها یك ماه فرصت دارند باهم برای کاهش اختلافات و تنش‌ها در خاورمیانه مذاکره کنند.

با وجود چنین مواضعی از سوی اروپا، اما کارشناسان معتقدند همان‌طور که رهبر انقلاب چهارشنبه قبل در جمع فرماندهان سپاه تاکید کردند کاهش تعهدات هسته‌ای باید با جدیت کامل و به صورت دقیق و جامع ادامه یابد.

تحلیلگران مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با جام جم، تهدیدات اروپا به خروج از برجام را توخالی دانسته و معتقدند حضور اروپا در برجام در شرایط فعلی تفاوتی با خروج این کشورها ندارد و بر همین اساس ایران باید اقدامات خود را قاطعانه و بدون تزلزل ادامه دهد.

اروپا اقدام عملی انجام نخواهد داد

پیروز ایزدی
کارشناس مسائل اروپا

به نظر می‌رسد تهدید اروپا مبنی بر خروج از توافق برجام به نوعی اعمال فشار بر ایران برای عقب‌نشینی از مواضع خود است. از این‌رو گمان می‌کنم که تهدیدها برای این است که ایران از ادامه گام‌های خود در کاهش تعهدات هسته‌ای دست بردارد. البته اساسا باید منتظر ماند تا مشخص شود که گام چهارم ایران در زمینه کاهش تعهدات برجامی شامل چه مواردی خواهد بود و واکنش اروپاییان نسبت به این اقدامات چگونه است.

اما تصور اولیه این است که صحبت‌های اروپا مبنی بر خروج از برجام بیشتر جنبه تهدید برای وادار کردن ایران به عقب‌نشینی دارد. از سویی دیگر باید در نظر گرفت که بالاخره اروپا تا به حال به تعهدات خود وفادار نبود و همچنین برنامه‌های اعلامی از سوی اروپا مبنی بر راه‌اندازی اینستکس و اس.پی.وی برای آن بوده که کانال تجاری با ایران باقی بماند و برجام از این طریق حفظ شود اما در عمل اجرایی کردن این طرح‌ها با مشکلات زیادی از جمله فشارها و تهدید آمریکا به تحریم روبه‌رو شده و همچنین شرکت‌های اروپایی امکان فشار روی این شرکت‌ها را ندارند.

بنابراین به نظر نمی‌رسد در فرصت باقیمانده شاهد اقدامات جدی از سوی اروپا باشیم.

بسته نشدن مسیر مذاکره در کنار کاهش تعهدات

نوذر شفیعی
کارشناس مسائل بین‌الملل

با توجه به اتفاقاتی که در روابط ما و اروپا رخ داده باید بازنگری دیگری درباره روابط مان با اتحادیه اروپا داشته باشیم، شاید تصور اولیه ما این بود که اروپا از گذشته‌های دور تا کنون در پی این بوده که به صورت قطب مستقل و جدای از آمریکا عمل کند که نشانه این‌گونه تلاش‌ها در رفتارهای آلمان و فرانسه در ادوار مختلف بوده است.

باید ارزیابی ما این باشد که اروپا حاضر نیست هویت غربی خود را از آمریکا جدا کند، لذا از منظر هویتی، آمریکا و اروپا خود را بخشی از تمدن غرب می‌دانند. به نظر می‌رسد اروپا به لحاظ قدرت اقتصادی می‌تواند قطب قدرت محسوب شود اما به لحاظ سیاسی و نظامی این‌گونه نیست، بنابراین به این نتیجه رسیده‌ایم که اروپا می‌تواند تاثیرگذار باشد اما تعیین‌کننده نیست، از این منظر می‌توانیم به این نتیجه برسیم که چرا اروپا با این‌که باید در پی عمل به تعهداتش باشد، سعی می‌کند این تعهدات را به صورت فریز نگه دارد و به سمت ایجاد مذاکره میان ایران و آمریکا پیش برود. اروپا از یك طرف برای ایفای نقش تمایل دارد اما می‌داند بدون آمریکا قادر به ایفای نقش نخواهد بود، لذا ناچار به مذاکره است.

اروپاییان چند روز گذشته سخن از خروج از برجام در صورت ادامه روند کاهش تعهدات برجامی ایران به میان آوردند، پیش‌بینی رفتار یك کشور دشوار است اما در هر حال این به عنوان یك گزینه مقابل اتحادیه اروپا قرار دارد. در هر حال و در شرایط فعلی جمهوری اسلامی ایران باید روند کاهش تعهدات خود را ادامه دهد و در عین حال هیچ زمانی نباید راه و مسیر گفت‌وگو نیز بسته شود.

برجام حکم جسد مرده را دارد

پرویز سروری
نماینده پیشین مجلس

در صورتی که دولت بخواهد به تهدید اروپا واکنش مثبت نشان دهد و از مواضع خود عقب‌نشینی کند اقدامات سه‌گانه پیشین در حوزه کاهش تعهدات برجامی نتیجه معکوس خواهد داد. اساسا برنامه‌ریزی اروپا این بود که با ادامه این توافق، فشار آمریکا تشدید شود. از این نظر فکر می‌کنم باید ایران بشدت به این موضع اروپا انتقاد کند و بار دیگر راهکار مقاومت را در پیش بگیرد و گام چهارم را پرقدرت‌تر بردارد. از سویی دیگر تصور نمی‌کنم که اروپا از برجام خارج شود. آنها خوب می‌دانند که از برجام جز جسدی باقی نمانده و قسمت ناچیز باقیمانده آن هم در ید آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها است. برنامه پشت پرده اروپا این بود که نقش پلیس خوب را بازی کند و ایران را در مسیر برنامه‌های آمریکا قرار دهد. برجام هیچ خاصیتی برای جمهوری اسلامی ایران نداشت و بزرگ‌ترین ضرر آن این بود که اقتصاد ملی را شرطی کرده است. از این رو حتی در صورت اجرایی شدن تهدید اروپا مبنی بر خروج از برجام، ایران چیزی از دست نمی‌دهد. علاوه بر این خروج از برجام در راستای منافع ملی ما است.

تهدیدهای اروپا توخالی است

غلامرضا مصباحی‌مقدم
عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

کشورهای اروپایی در چند وقت اخیر اقدام جدی و عملی در زمینه اجرایی کردن تعهدات شان انجام نداده‌اند، بنابراین باید جمهوری اسلامی همچنان به مسیر خود در زمینه کاهش تعهدات برجامی ادامه دهد، ولو این‌که این اقدام کشورمان خروج از برجام تلقی شود.

ایران در زمان اجرایی شدن برجام اشتباهی را مرتکب شد، به این معنی که به جای اجرایی کردن گام به گام تعهدات شان، به صورت یکجا تمام تعهداتش را انجام داد در حالی که طرف‌های مقابل تعهدات شان را انجام نداده و در این مسیر تعلل کردند.

در همین زمینه نیز تهدید آنها به خروج از برجام در صورت آغاز گام چهارم کاهش تعهدات از سوی ایران پوچ و خالی است، چرا که خروج آنها از برجام معنایی ندارد، زیرا به انجام تعهدات شان ورود نکرده‌اند که حال بخواهند از آن خارج شوند. چه کاری می‌خواهند انجام دهند؟

اروپا به تحریم‌های اعمال‌شده از سوی آمریکا علیه کشورمان وفادار است و مطابق خواسته آمریکا رفتار می‌کند.

لزوم استمرار کاهش تعهدات برجامی

بهروز نعمتی
عضو هیات‌رئیسه مجلس

اروپا می‌داند که برجام توافق چندجانبه، بین‌المللی و مورد تایید شورای امنیت است، اما متاسفانه در این مدت شاهد اقدامات جدی از سوی آنها در راستای عملی کردن تعهدات‌شان نبودیم. جمهوری اسلامی انتظار داشت اروپاییان تحریم‌ها را براساس تعهدات خود به طور کامل برداشته و اعتباراتی نیز برای کشورمان فراهم کنند، اما اروپا نتوانست به وعده‌هایی که در این خصوص داده بود عمل کند. حتی وعده‌های اخیر آنها مبنی بر اعطای ۱۵ میلیارد دلار اعتبار نیز عملی نشد.

متاسفانه اروپا در درون خود دچار مشکل بوده و مجموعه‌ای نیست که بتواند تصمیم‌گیری کند، بلکه هر تصمیمی از سوی آنها زیر نظر آمریکا صورت می‌گیرد.

به همین دلیل جمهوری اسلامی ایران اقدام به کاهش تعهدات برجامی خود کرد و در آبان نیز گام چهارم خود را در این ارتباط بر می‌دارد.

در واقع اقدامات ایران ذیل کاهش تعهدات برجامی استفاده از ظرفیت‌های درون برجام است و نه خارج از برجام. بر مبنای سیاست‌های خود همان‌گونه که برجام را پذیرفته و تعهداتمان را عملی کردیم اقدامات سلبی را نیز در همین چارچوب انجام می‌دهیم.

چند روز گذشته نیز اخباری مبنی بر تهدید اروپا به خروج از برجام منتشر شده بود که می‌توان این موضوع را در چارچوب سیاست یکی به نعل و یکی به میخ زدن اروپا ارزیابی کرد.

نابودی برجام با رفتار غرب

حمیدرضا ترقی
کارشناس سیاست خارجی

تهدیدات اروپا مبنی بر خروج آنها از برجام در صورت برداشتن گام چهارم کاهش تعهدات از سوی ایران اساسا معنا ندارد و سخن بی‌وجهی است. چون اروپا عملا هیچ اقدامی برای اجرایی کردن تعهدات خود انجام نداده است و به هیچ‌کدام از ۱۱ وعده‌ای که داده عمل نکرده است. بنابراین بیان این مفهوم از سوی اروپا مبنی بر این‌که از برجام خارج خواهد شد بی‌معنا است.

اگر بودن اروپاییان در برجام تاثیری برای ایران داشت و آنها به تعهدات خود عمل می‌کردند و در قبال پایبندی ایران به مفاد این توافق بین‌المللی فرصت‌سوزی نمی‌کردند طبعا عملیاتی شدن این تهدید قابل بحث و گفت‌وگو بود. اما آنها در طول این مدت هیچ کاری صورت ندادند و بی‌فایده در پی اینستکس بودند که هیچ ربطی به برجام نداشت.

از این رو اعلام خروج آنها از برجام حتی با زبان تهدید اثر و ثمری ندارد چون برجام به طور طبیعی از بین رفته است.

تهدید ایران در برابر تهدید اروپا

محمدحسن قدیری‌ابیانیه
کارشناس سیاست خارجی

معتقدم که کار زیادی از عهده اروپا برنمی‌آید و آنها تاکنون به وعده‌های خود مبنی بر عمل به برجام و جبران خسارات خروج آمریکا عمل نکردند و تنها با این هدف اعلام کردند به برجام پایبندند که ایران را امیدوار نگه دارند. البته اگر آنها بخواهند به تهدید خود جنبه عملیاتی بدهند، در نقطه مقابل ما هم باید تهدید کنیم. این تهدید نباید شامل اجرای گام‌های بعدی کاهش تعهدات برجامی باشد بلکه ایران باید اعلام کند که از ان.پی.تی خارج خواهد شد و هیچ بازرسی را نمی‌پذیرد. همچنین این تهدید باید شامل این موضوع باشد که بازگشت مجدد ایران به ان.پی.تی مشروط به اجبار رژیم صهیونیستی برای پیوستن به ان.پی.تی است و همچنین ان.پی.تی باید از حق جمهوری اسلامی ایران برای داشتن فعالیت صلح‌آمیز هسته‌ای حمایت کند. البته تهدید اروپا به خروج از برجام توأم خواهد بود با بازگرداندن قطعنامه‌های سازمان ملل که با برجام تعلیق شده است. ایران هم باید تهدید کند در صورت بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل، تمامی تعهدات خود، هم در برجام و هم درباره ان.پی.تی را معلق خواهد کرد و صرفا پس از عضویت رژیم صهیونیستی در ان.پی.تی و انجام بازرسی‌ها توسط سازمان بین‌المللی انرژی اتمی از تأسیسات هسته‌ای رژیم صهیونیستی بازگشت به ان.پی.تی را بررسی خواهد کرد. تأکید بر این اصل که حتی در آن صورت نیز انجام تعهدات و پذیرش بازرسی‌ها در محدوده آن بستگی به عمل آن سازمان به تعهداتش در حمایت و یاری در برخورداری ایران از مواهب صلح‌آمیز هسته‌ای خواهد بود. ضروری است با روسیه و چین مذاکره شود تا در صورت خروج ایران از ان.پی.تی در شورای امنیت سازمان ملل هرگونه قطعنامه علیه ایران را وتو کنند.